

1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

**Javaslat a
„Nagykikindai szárazmalom”
[települési/tájegységi/megyei/külhoni magyarság] értéktárba történő felvételéhez**

Készítette:

..... (név)
..... (aláírás)
..... (település, dátum)
(P. H.)

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:
Dél-alföldi Teleházak Regionális Közhasznú Egyesülete
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:
Név: Kozma Anita és Heinrich Zsóka
Levelezési cím: 6724 Szeged, Pacsirta utca 3/b
Telefonszám: +36-20/215-8880
E-mail cím: dtertf@gmail.com

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése
Nagykikindai szárazmalom
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása
agrár- és élelmiszergazdaság egészség és életmód épített környezet
ipari és műszaki megoldások kulturális örökség sport
természeti környezet turizmus és vendéglátás
3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye
4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik
települési tájegységi megyei külhoni magyarság
5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Nagykikinda (szerbül: Kikinda) a Délvidék Észak-Bánsági körzetében található, a nagykikindai község közigazgatási központja. Valószínű, neve a kökény szóból eredeztethető. A XV. századi írásos adatok alapján Kökényd névről értesülünk.

Szárazmalom (Fotó: sonjamar, Panoramio)

A Nagykikindai kiváltságos kerületet 1774-ben Mária Terézia alapította meg, ennek a székhelye volt Kikinda. 1870-ben Torontál vármegyéhez csatolták a települést, ekkor a vármegye székhelye Nagybecskerek lett. Ezzel kiváltságai és jogainak jelentős része megszűnt. Ezután több szerb felkelés is volt amit 1848-ban Kiss Ernő egy évvel később Perczel Mór vert le. 1848-ban Kiss Ernő altábornagy vezetésével leverték a városban kiobbantott szerb felkelést, majd a következő évben, 1849 tavaszán Perczel Mór verte 1860-

ig Bécsből irányították e területet, de a XIX. század végére Torontál vármegye legnépesebb településévé vált. Városi jogokat kapott.

1776-tól kezdve szegedi katolikus magyar családok telepedtek le. 1718-as térképen fedezhető fel először a település mai elnevezése, Gross Kikinda formában.

1899-ben épült a „Suvačának” nevezett szárazmalom ,akkoriban a malom 100 kg liszt kapacitása nagy teljesítménynek számított. A jövőben lisztmúzeumot szándékoznak benne nyitni. Ma is jó állapotban levő vonzerő.

A malmot általában szamarakkal vagy ökrökkel hajtották.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

Jelentősége a Vajdaság szempontjából és szűkebb környezete alapján is nagy, de magyar történelmi jelentősége is fontos. Ma rajta kívül még egy ilyen típusú malom maradt fenn működő képesen Európában, éppen ezért nagy értéknek számít. Javasoljuk a felvételét az értéktárba.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

www.tiszai.ertekek.hu

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat